

Metropolipolitiikan tilannekatsaus

**KUUMA-johtokunnan kokous
10.6.2020**

Marinin hallitus ja metropolipolitiikka

Hallitusohjelmassa ei ole suoraan metropolipolitiikkaa koskevia kirjauksia, mutta hallituksen piirissä on poliittisella tasolla sovittu metropolipolitiikan jatkamisesta ja korkean tason metropolipolitiikan yhteistyöryhmän asettamisesta.

Yhteistyöryhmän tehtävänä on edistää metropolialuetta koskevien hallitusohjelman linjausten toteuttamista sekä tiivistää valtion ja metropolialueen yhteistyötä ja politiikan koordinaatiota asioissa, jotka tukevat metropolialueen kasvua, työllisyyttä, kestäväää kehitystä, globaalia kilpailukykyä ja alueen erityishaasteiden ratkaisua. Yhteistyö perustuu aitoon kumppanuuteen ja se on ratkaisukeskeistä.

Marinin hallitus ja metropolipolitiikka

Hallituksen metropolipolitiikasta vastaavien ministereiden ja kaupunginjohtajien kesken sovittiin helmikuussa 2020 alustavasti yhteistyön painopisteistä ja niiden alateemoista seuraavasti:

- **Korkea työllisyys, toimivat työllisyyspalvelut ja osaaminen**

Kaupunkien rooli työllisyyden edistämisessä; yhteistyö työllisyyspalveluihinliittyvässä valmistelussa

Koulutuspaikat, ml. kansainvälinen koulutustarjonta

Työvoiman saatavuus, erityisesti työ- ja osaamisperäinen maahanmuutto

Maahanmuuttajien osaaminen ja työllisyys

Nuorten syrjäytymisen ehkäisy

Metropolialueen kansainvälinen profiili ja investointien houkuttelu

Metropolialueen kulttuuripalvelujen vetovoima ja matkailu

TKI-politiikka

- **Kestävä kaupunkikehitys**

Tavoite hiilineutraalista Suomesta ja metropolista 2035

Ilmastoystävällinen liikenne

Segregaation ehkäisy

Asuntopolitiikka ja maankäyttö (ml. MRL)

- **Metropolialueen erityispiirteiden huomiointi kuntien asemaa ja rahoitusta koskevilla uudistuksilla**

Marinin hallitus ja metropolipolitiikka

Yhteistyöryhmälle laaditaan työohjelma, joka kattaa edellä mainitut sovitut teemat ja syventää niitä. Työohjelma sisältää teemakohtaiset, konkreettiset toimenpiteet eli asiat, joita hallituskaudella edistetään kaupunkien ja valtion yhteistyönä. Lisäksi on sovittu, että seuraavat kaupunkeihin ja kaupunkipolitiikkaan liittyvät asiat etenevät omissa prosesseissaan, ja metropolipolitiikan roolina niissä on koordinaatio ja päällekkäisyyksien välttäminen:

Kaupunkistrategia (VM)

Seutukaupunkiyhteistyö (TEM)

MAL-sopimusneuvottelut (YM)

Uudenmaan sote-erilliskäytäntö (STM)

Metropolipolitiikan yhteistyöryhmän ja sen sihteeristön asettaminen on viivästynyt koronakriisin takia. Tavoitteena on kuitenkin, että asettaminen tehdään mahdollisimman pian ja että yhteistyöryhmä voisi pitää ensimmäisen kokouksensa elo-syyskuulla ja siinä hyväksyä työohjelman ja sen ensimmäisinä toteutettavat toimenpiteet.

Marinin hallitus ja metropolipolitiikka

Jotta tämä olisi aikataulullisesti mahdollista, metropolipolitiikan koordinaatiosta vastaavan YM:n johdolla on käyty epävirallisen sihteeristön toimesta kaupunkien / metropolialueen kuntien ja ministeriöiden välillä alustavia keskusteluja niistä teemoista, joissa kumppanuustoimissa olisi ensimmäiseksi syytä lähteä liikkeelle, koronatilanteen vaikutukset huomioon ottaen. Tällaisiksi teemoiksi on näissä epävirallisen sihteeristön keskusteluissa tunnistettu seuraavat kolme:

Työllisyys; etenkin työllisyyskokeilu, osaavan työvoiman saatavuus, työperäinen maahanmuutto

Sosiaalinen kestävyys ja koronan vaikutusten jälkihoito; etenkin syrjäytymistä korjaavat toimet metropolialueella

Hiilineutraalisuus; ml. rakentaminen ja liikenne

Jotta työohjelman valmistelua voitaisiin täsmentää ja hahmottaa mahdollisia ensimmäisiä konkreettisia kumppanuustoimia ja -toimenpiteitä, tarvitaan seuraavassa valmisteluvaiheessa edellä mainittujen teemojen syvempää asiantuntemusta.

Marinin hallitus ja metropolipolitiikka

Kunakin kolmen edellä mainitun teeman (työllisyys, sosiaalinen kestävyys, hiilineutraalisuus) ympärille on koottu kompaktit (noin 7-8 jäsentä) **asiantuntija-idearyhmät** ministeriöiden ja kaupunkien/kuntien teeman asiantuntijoista.

Idearyhmien tehtävänä on 12.6.2020 mennessä:

- laatia työnsä pohjaksi lyhyt yhteinen toimintaympäristön arvio sisältäen koronatilanteen vaikutukset
- tunnistaa yllä mainittujen pääteemojen alla keskeisimmät ja lupaavimmat tarkemmat alateemat, joissa tarvitaan kaupunkien ja valtion yhteistyötä ja joissa kumppanuustoimilla voitaisiin saada molemminpuolista lisäarvoa
- hahmotella alustavasti mahdollisia lupaavia ja konkreettisia kumppanuustoimiaihoita, joissa olisi mahdollista edetä tai vähintään käynnistää valmistelu kohtuullisen nopeasti vielä tämän vuoden aikana
- tehdä edellä mainituista asioista ehdotus, sisältäen mahdollisuuksien mukaan ehdotukset aikatauluista, valmistelun etenemisestä ja valmisteluvastuista.

Marinin hallitus ja metropolipolitiikka

Jatkovalmistelu

Asiantuntija-idearyhmien työn päätyttyä työohjelmaehdotus kootaan ja viimeistellään sihteeristön toimesta käsiteltäväksi metropolipolitiikan yhteistyöryhmän ensimmäisessä kokouksessa elo-syyskuulla. Tarkoitus on, että tehdyn valmistelun pohjalta yhteistyöryhmä voi hyväksyä työohjelman ja päättää toimenpiteistä ja niiden valmistelun käynnistämisestä tarkemmin.

Epävirallinen ja kevään 2020 valmistelua käynnistänyt sihteeristö on koostunut seuraavista ministeriöiden ja kaupunkien/kuntien asiantuntijoista:

Anna-Leena Seppälä, YM, sihteeristön pj, Olli Maijala, YM, sihteeristön sihteeri

Suvi Anttila, YM, Kimmo Hyrsky, VNK

Katja Palonen, TEM, Olli Voutilainen, TEM

Ville-Veikko Ahonen, VM, Teemu Eriksson, VM, Emma Terämä, VM

Matleena Kurki-Suutarinen, LVM

Kirsi Kaunisharju, OKM, Maarit Palonen, OKM

Antti Hautaniemi, STM

Inga Nyholm, Helsinki, Sanni Pietilä, Helsinki

Mari Immonen, Espoo

Tarja Lumijärvi, Vantaa

Antti Kuusela, KUUMA-seutu

Marinin hallitus ja metropolipolitiikka

KUUMA-seutu nimesi loppukeväällä metropolipolitiikan työohjelman valmistelua varten muodostettaviin asiantuntijaryhmiin alla mainitut edustajat.

Työllisyys

Sirkka Lehti (työllisyyspäällikkö), Järvenpää.

Sosiaalinen kestävyys

Heidi Hagman (kehittämispäällikkö), Tuusula.

Hiilineutraalius

Tapio Reijonen (ympäristönsuojelupäällikkö), Keski-Uudenmaan ympäristökeskus.